

Prof. univ. dr.
VICTOR MUNTEANU
- Coordonator -

Conf. univ. dr. **MARILENA ZUCA**
Drd. **SIMINA VERA**

Ec. **RODICA MUNTEANU**
Drd. **CAMELIA NEDEA**

AUDIT FINANCIAR-CONTABIL

Concepte, metodologie, reglementări, cazuri practice

Ediția a III-a revăzută și adăugită

Prof. univ. dr.
VICTOR MUNTEANU
- Coordonator -

Conf. univ. dr. **MARILENA ZUCA**
Drd. **SIMINA VERA**

Ec. **RODICA MUNTEANU**
Drd. **CAMELIA NEDEA**

AUDIT FINANCIAR-CONTABIL

Concepte, metodologie, reglementări, cazuri practice

Ediția a III-a revăzută și adăugită

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2016

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Referenți științifici: Prof. univ. dr. Horia Neamțu
Prof. univ. dr. Eugeniu Țurlea

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Audit financiar-contabil : concepte, metodologie, reglementări, cazuri

practice / Victor Munteanu (coord.), Marilena Zuca, Rodica Munteanu,... –
București : Editura Universitară, 2016

Conține bibliografie.

Index

ISBN 978-606-28-0397-1

I. Munteanu, Victor
II. Zuca, Marilena
III. Munteanu, Rodica

657.6
336.148

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062803971

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2016
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	11
CUVÂNT ÎNAINTE.....	13
TERMINOLOGIE FOLOSITĂ ÎN AUDITUL FINANCIAR-CONTABIL.....	15
CAPITOLUL 1	
CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND AUDITUL – PRINCIPII ȘI REGULI SPECIFICE ACESTUI DOMENIU	21
1.1. Repere privind evoluția istorică a auditului	21
1.1.1. Evoluția auditului pe plan mondial	21
1.1.2. Dezvoltarea auditului în România	31
1.2. Rolul auditului versus auditorului.....	37
1.3. Importanța demersului de audit.....	39
1.4. Limite și considerații generale privind demersul de audit	40
1.5. Tipuri de audit.....	41
1.6. Activități desfășurate în limita competențelor	46
1.7. Audit: teorii, postulate, concept	46
1.7.1. Teoria auditului.....	47
1.7.2. Postulatele auditului.....	47
1.7.3. Concepte de audit.....	50
CAPITOLUL 2	
AUDITUL FINANCIAR-CONTABIL: DEFINIRE, OBIECTIVE, REGLEMENTĂRI	52
2.1. Definirea auditului financiar-contabil.....	52
2.2. Obiectivele auditului financiar.....	54
2.2.1. Aserțiunile (declarațiile) conducerii referitoare la conținutul situațiilor/ raportărilor financiare anuale.....	54
2.2.2. Obiective generale referitoare la categorii de tranzacții reflectate în rulajul conturilor	55
2.2.3. Obiective generale referitoare la soldurile conturilor	55
2.2.4. Obiective generale referitoare la conținutul și prezentarea situațiilor/ raportărilor financiare	56
2.3. Reglementări în domeniul auditului situațiilor financiare din România.....	57
2.3.1. Adoptarea Directivei Uniunii Europene nr. 2006/43/CE din 2006, privind auditul statutar	57
2.3.2. Reglementări în domeniul auditului statutar din România	57

2.4. Teste și întrebări de autoevaluare.....	62
2.4.1. Teste grilă.....	62
2.4.2. Întrebări de autoevaluare.....	63

CAPITOLUL 3

CADRUL CONCEPTUAL AL MISIUNILOR DE ASIGURARE REALIZATE DE UN AUDITOR FINANCIAR.....	64
3.1 Scopul efectuării unei misiuni de audit financiar-contabil	64
3.2. Responsabilitățile conducerii entității privind întocmirea situațiilor/raportărilor financiare.....	65
3.3. Responsabilitățile auditorului financiar privind auditarea situațiilor/raportărilor financiare.....	68
3.4. Răspunderea auditorului financiar privind descoperirea erorilor (denaturărilor) semnificative.....	70
3.5. Teste și întrebări de autoevaluare.....	74
3.5.1. Teste grilă	74
3.5.2. Întrebări de autoevaluare.....	75

CAPITOLUL 4

RIGORI ȘI PRINCIPII DE ETICĂ ALE AUDITORILOR FINANCIARI ÎN MISIUNILE DE AUDIT FINANCIAR.....	76
4.1. Codul etic în domeniul auditului financiar	76
4.2. Integritatea și obiectivitatea	82
4.3. Competența profesională.....	82
4.4. Confidențialitate.....	83
4.5. Comportamentul profesional.....	84

CAPITOLUL 5

PLANIFICAREA UNEI MISIUNI DE AUDIT FINANCIAR-CONTABIL....	85
5.1. Activități preliminare pentru realizarea unei misiuni de audit financiar-contabil	86
5.2. Convenirea asupra termenilor misiunii de audit financiar-contabil – scrisoarea de misiune.....	87
5.2.1. Identificarea cadrului de raportare financiară aplicabil pentru întocmirea situațiilor financiare	88
5.2.2. Acceptarea unor schimbări cu privire la termenii misiunii de audit	88
5.2.3. Exemplu de Scrisoare de misiune	89
5.3. Cunoașterea generală a clientului; proceduri analitice preliminare	90
5.4. Pragul de semnificație în auditul financiar-contabil	92
5.5. Evaluarea riscurilor specifice auditului financiar-contabil	94
5.5.1. Riscul inerent (RI).....	95
5.5.2. Riscul de control (RC).	99

5.5.3. Riscul de nedetectare (RN).....	99
5.6. Înțelegerea controlului intern și a sistemului contabil din entitate	104
5.6.1. Proceduri de obținere a unei înțelegeri a controlului intern.....	105
5.7. Strategia generală și planul de audit financiar-contabil	108
5.8. Caz aplicativ.....	112
5.9. Teste grilă și întrebări de autoevaluare	120
5.9.1. Teste grilă	120
5.9.2. Întrebări de autoevaluare.....	121

CAPITOLUL 6

PROBELE DE AUDIT FINANCIAR-CONTABIL ȘI PROCEDURI DE COLECTARE A ACESTORA.....	122
6.1. Conceptele de probe și proceduri de audit financiar-contabil.....	122
6.2. Gradul de adecvare și suficiență a probelor de audit financiar-contabil.....	123
6.3. Proceduri de colectare a probelor de audit financiar-contabil	126
6.4. Teste de audit financiar-contabil.....	131
6.4.1. Teste de evaluare a riscurilor	131
6.4.2. Teste ale controalelor.....	134
6.4.3. Procedurile de fond.....	134
6.5. Teste grilă și întrebări de autoevaluare	136
6.5.1. Teste grilă	136
6.5.2. Întrebări de autoevaluare.....	137

CAPITOLUL 7

ETAPELE DE REALIZARE A UNEI MISIUNI DE AUDIT FINANCIAR-CONTABIL	138
7.1. Etapa preliminară	139
7.2. Etapa de planificare.....	140
7.3. Etapa de lucru în teren – abordarea auditului financiar – contabil	141
7.3.1. Evaluarea controlului intern.....	142
7.3.2. Aplicarea procedurilor de fond	145
7.3.3. Efectuarea testelor de detaliu privind operațiunile (tranzacțiile).....	149
7.3.4. Aplicarea testelor de detaliu privind soldurile	149
7.3.5. Aplicarea procedurilor analitice.....	151
7.4. Teste grilă și întrebări de autoevaluare	154
7.4.1. Teste grilă	154
7.4.2. Întrebări de autoevaluare.....	155

CAPITOLUL 8

AUDITUL CONTURILOR CUPRINSE ÎN SITUAȚIILE/RAPORTĂRILE FINANCIARE	156
---	-----

8.1. Aspecte generale si reguli de procedură privind auditul (controlul) conturilor cuprinse în situațiile financiare	156
8.2. Auditul (controlul) conturilor cuprinse în situația poziției financiare/bilanț	162
8.2.1. Auditul conturilor de capitaluri.....	162
8.2.2. Auditul imobilizărilor si amortismentelor	165
8.2.3 Auditul stocurilor.....	169
8.2.4. Auditul conturilor de creanțe	172
8.2.5. Auditul conturilor de trezorerie	175
8.2.6. Auditul conturilor de creditori	178
8.2.7. Auditul conturilor de impozite și taxe	181
8.3. Auditul situației poziției financiare (bilanțul) în ansamblu	183
8.4. Auditul (controlul) conturilor cuprinse în situația rezultatului global/contul de profit și pierdere	189
8.5. Auditul fluxurilor de trezorerie	193
8.6. Teste grilă și întrebări de autoevaluare	195
8.6.1. Teste grilă	195
8.6.2. Întrebări de autoevaluare.....	197

CAPITOLUL 9

AUDITAREA SOLDURILOR INIȚIALE ȘI A EVENIMENTELOR ULTERIOARE DATEI DE ÎNTOCMIRE A SITUAȚIILOR FINANCIARE ..	198
9.1. Auditarea soldurilor inițiale	198
9.1.1. Corectarea erorilor din perioadele contabile precedente.....	200
9.1.2. Auditarea modificărilor politicilor sau metodelor contabile.....	203
9.2. Auditarea recunoașterii sau prezentării în situațiile financiare a evenimentelor ulterioare	203
9.3. Auditarea estimărilor contabile.....	205

CAPITOLUL 10

FRAUDĂ ȘI EROARE ÎN AUDITUL FINANCIAR-CONTABIL	209
10.1. Caracteristicile fraudei și erorii	209
10.2. Responsabilități privind prevenirea și depistarea fraudei	210
10.3. Proceduri de evaluare a riscului de fraudă	211
10.4. Răspunsuri la riscurile evaluate de denaturarea semnificativă ca urmare a fraudei	212
10.5. Caz aplicativ.....	213
10.6. Întrebări de autoevaluare.....	215

CAPITOLUL 11

DOCUMENTAREA LUCRĂRILOR DE AUDIT FINANCIAR-CONTABIL.	216
--	-----

11.1. Necesitatea întocmirii documentației într-o misiune de audit financiar-contabil.....	216
11.2. Forma și conținutul documentelor de lucru.....	217
11.3. Foile de lucru.....	219
11.4. Dosarele de lucru: dosarul exercițiului și dosarul permanent.....	220
11.4.1. Dosarul exercițiului / dosarul curent / anual.....	220
11.4.2. Dosarul permanent.....	223
11.5. Teste grilă și întrebări de autoevaluare.....	225
11.5.1. Teste grilă.....	225
11.5.2. Întrebări de autoevaluare.....	225

CAPITOLUL 12

CONCLUZIILE AUDITULUI, EMITEREA OPINIEI ȘI ELABORAREA RAPORTULUI DE AUDIT FINANCIAR-CONTABIL	226
12.1. Elaborarea concluziilor, emiterea opiniei și întocmirea raportului de audit financiar-contabil.....	226
12.2. Tipuri de opinii și rapoarte de audit financiar-contabil	230
12.3. Teste grilă și întrebări de autoevaluare.....	233
12.3.1. Teste grilă.....	233
12.3.2. Întrebări de autoevaluare.....	233

CAPITOLUL 13

CONTROLUL CALITĂȚII ACTIVITĂȚII DE AUDIT FINANCIAR-CONTABIL	234
13.1. Politicile și procedurile privind controlul calității societății (cabinetului) de audit financiar-contabil.....	234
13.2. Controlul calității desfășurat de auditorii membrii ai Camerei Auditorilor Financiari din România	237

CAPITOLUL 14

CAZURI PRACTICE DE AUDIT FINANCIAR.....	239
I. Auditul situațiilor financiare	239
1.1. Etapa de preplanificare: Confirmarea planului de audit (secțiunea E), Codul de etică;	239
1.2. Etapa de planificare: Abordarea auditului (secțiunea F);.....	240
1.3. Etapa de culegere a probelor de audit: studiu asupra stocurilor (secțiunea D);.....	241
1.4. Etapa de finalizare:(Secțiunile A-D).....	243
1.4.1. Lista de verificare a finalizării angajamentului (Secțiunea A).....	243
1.4.2. Revizuirea generală a situațiilor financiare (secțiunea B).....	243
1.4.3. Lista de verificare a documentelor de lucru (secțiunea C).....	245
1.4.4. Observații finale și întâlnirile cu clientul (secțiunea D).....	246

Anexe la cazul practic privind auditul situațiilor financiare	247
II. Auditul financiar privind contul de profit și pierdere.....	327
2.1. Prezentarea societății auditate.....	327
2.2. Semnarea contractului de audit.....	328
2.3. Orientarea și planificarea auditului.....	336
2.4. Obiectivele de audit - prezentare generală.....	337
2.5. Testele de audit - prezentare generală.....	339
2.6. Probele de audit - prezentare generală.....	341
2.7. Sistemul de documente primare și fluxul lor informațional	347
2.8. Abordarea auditului conturilor de venituri și cheltuieli și a contului de profit și pierdere.....	347
2.9. Raportul de audit.....	386
III. Auditul financiar privind conturile de personal, asigurări și protecția socială	387
3.1. Acceptarea mandatului și contractarea auditului financiar	387
3.2. Planificarea misiunii de audit financiar	396
3.3. Prezentarea generală privind derularea misiunii de audit financiar.....	398
3.4. Aprecierea controlului intern	408
3.5. Controlul conturilor	411
3.6. Raportul de audit financiar.....	419
Anexe la cazul practic privind auditul conturilor de personal și protecția socială	421
IV. Auditul financiar privind execuția bugetară la o instituție publică.....	432
4.1. Spitalul Dr. Victor Babeș - prezentare generală	433
4.2. Auditul conturilor de execuție bugetară la instituțiile publice.....	438
4.2.1. Planificarea auditului conturilor de execuție bugetară al Spitalului Dr. Victor Babeș	439
4.2.2. Evaluarea riscurilor	443
4.2.3. Pragul de semnificație și eșantionarea	452
4.2.4. Sistemul contabil și controalele interne	453
4.3. Misiunea de audit	455
4.4. Raportul de audit.....	467
Anexe la cazul practic privind auditul conturilor de execuție bugetară.....	469
V. Auditul financiar privind finanțarea din fonduri nerambursabile/structurale	493
5.1. Descrierea proiectului.....	493
5.2. Prezentarea contractului de finanțare.....	496
5.3. Proceduri de audit realizate și constatările efective	497
5.4. Raportul privind constatările cu privire la verificarea cheltuielilor angajate în cadrul proiectului.....	502
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	505

PREFAȚĂ

Mărturisesc că am fost plăcut surprins când autorii acestei lucrări mi-au adresat invitația de a o prefața. Lecturarea mi-a dat convingerea că este o carte de valoare, scrisă de profesioniști, în frunte cu coordonatorul, și adresată, deopotrivă profesioniștilor și nu numai.

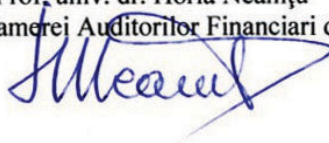
Cartea coordonată de prof. univ. dr. Victor Munteanu „Auditul financiar-contabil - concepte, metodologie, reglementari, studii de caz” începe prin a clasifica, în funcție de standardele și practica internațională în domeniu, conceptul de audit, diferitele tipuri de audit financiar, oprindu-se la ceea ce standardele internaționale și Directiva a VIII-a Europeană definesc ca fiind „auditul statutar”, adică auditul financiar efectuat asupra situațiilor financiare ale unei entități, în ansamblul lor.

Prezentând întregul flux al lucrărilor obligatorii de realizat potrivit normelor minimale, în succesiunea lor logică, începând cu planificarea auditului financiar-contabil și până la elaborarea raportului de audit și documentarea lucrărilor, cartea se constituie într-o lucrare de referință în domeniu, ce poate fi folosită cu succes de către studenți (licență și master), auditori stagiați și alți specialiști dornici să pătrundă în aceasta profesie, iar prin studiile de caz se constituie într-un adevărat ghid practic pentru auditorii financiari în exercițiul profesiei lor.

De remarcat ținuta și prezentarea pedagogică a lucrării, ceea ce facilitează lecturarea și activitatea de învățare a tinerilor economiști, auditori stagiați, dar și a managerilor de întreprinderi.

Cred în succesul deplin al acestei cărți care vine să îmbogățească colecția coordonatorului ce nu se află la prima lucrare în domeniu.

Prof. univ. dr. Horia Neamțu
Președintele Camerei Auditorilor Financiari din România

Data: februarie 2016

CUVÂNT ÎNAINTE

În strânsă legătură cu evoluțiile actuale ale situației economice, pe plan mondial, precum și în țara noastră, auditorul financiar este profesionistul care contribuie într-o măsură semnificativă, la asanarea climatului economic și la restabilirea încrederii în inițiativele, măsurile oneste și pertinente de depășire ale crizei economice.

Prin **profesionalism, atitudine, independență și transparență** în desfășurarea misiunilor de audit financiar, prin elaborarea unor rapoarte de calitate, **auditorul financiar satisface interesul public** manifestat cu privire la corectitudinea afacerilor supuse evaluării sale, îndeplinind, totodată și un important **rol social**.

Așteptările mediului de afaceri și în general, ale beneficiarilor rapoartelor de audit față de auditorii financiari sunt legate, în principal, de realizarea unor misiuni de audit de calitate, de natură să ofere **asigurări pertinente** cu privire la **realitatea și corectitudinea informațiilor cuprinse în situațiile financiare**.

Astfel, se poate da un mesaj foarte important cu privire la starea sănătății entităților auditate. În lumea afacerilor pe plan mondial, numele unor firme de audit a fost coroborat, uneori, cu eșecul sau cu fraudă în scandaluri de proporții¹. Din fericire, asemenea situații nu s-au ivit în țara noastră, auditorii financiari români bucurându-se de o bună reputație.

În acest context, lucrarea se ocupă cu studiul principiilor generale și a normelor profesionale ale auditului financiar-contabil, atât din punct de vedere teoretic-conceptual, cât și din punct de vedere practic-aplicativ. Demersul său metodic-didactic își propune să ofere celor interesați modalitățile cele mai eficiente pentru înțelegerea și aprofundarea tuturor aspectelor legate de auditul financiar, să le formeze o gândire logică, independentă, în practicarea acestei profesii, precum și deprinderile necesare pentru auditarea situațiilor financiare.

Din problematica auditului financiar, au fost alese și prezentate aspectele privind principiile și regulile specifice auditului financiar; definirea, obiectivele și reglementările auditului financiar; cadrul conceptual al misiunilor de audit financiar; principiile de etică ale auditorilor financiari; planificarea unei misiuni de audit financiar; probele de audit financiar și procedeele de colectare a acestora; etapele de realizare a unei misiuni de audit financiar; auditul conturilor cuprinse în situațiile financiare; fraudă și eroarea în auditul financiar; documentarea lucrărilor de audit financiar; concluziile auditului, emiterea opiniei și elaborarea raportului de audit financiar.

În acest sens, lucrarea se adresează, **în primul rând**, celor care în facultății (licență și master) sau alte forme de pregătire profesională studiază auditul financiar-contabil.

Ea este destinată, **în al doilea rând**, stagiarilor și practicienilor în domeniul auditului financiar-contabil, experților contabili, analiștilor financiari și altor specialiști care doresc să aprofundeze valențele informaționale ale acestui domeniu.

Tuturor acestora li se oferă problematica organizării, conducerii și derulării în limitele standardelor internaționale de (contabilitate și audit) și a actelor normative în domeniu elaborate în țara noastră, a unui angajament de audit financiar.

¹ a se vedea scandalurile Enron și Arthur Anderson

La redactarea lucrării ne-am folosit de o bogată legislație și literatura străină, dar mai ales autohtonă. Adresăm mulțumiri normalizatorilor români, organismului profesional (Camera Auditorilor Financiari) în domeniu, pentru străduința de a crea și apoi perfecționa un *sistem de audit financiar competitiv*.

Apreciem, de asemenea, interesul și competența profesională a specialiștilor din învățământul superior, cercetare și practică în domeniul auditului financiar-contabil pentru cărțile, studiile și punctele de vedere proprii ce au văzut lumina tiparului și care ne-au fost de un real folos în redactarea lucrării.

Ne-am bucurat de sprijinul calificat al editurii, tipografiei, redactorului și procesorilor de text, care s-au îngrijit de pregătirea operativă și apariția în cele mai bune condiții a lucrării, drept pentru care le mulțumim.

Mulțumim, aprioric, cititorilor noștri, studenți (licență și master), stagiați, cadre didactice, specialiști care vor avea răbdarea și interesul să lectureze și să folosească această carte.

Suntem conștienți de faptul că lucrarea poate fi îmbunătățită, că poate face obiectul unor reflecții critice, unor sugestii și propuneri. De aceea, vom fi recunoscători tuturor pentru recomandările transmise pe care le așteptăm cu atenția cuvenită și pe care le vom recepționa cu plăcere și distinsă considerație și le vom avea în vedere la o eventuală ediție.

București, octombrie 2015

În numele autorilor,

Coordonator,
Prof. univ. dr. Victor Munteanu

TERMINOLOGIE FOLOSITĂ ÎN AUDITUL FINANCIAR-CONTABIL

anomalie	= informație financiară deformată ca urmare a unor erori sau fraude; vezi și denaturarea;
asertiune privind situațiile/ raportările financiare	= ansamblul de criterii reținute (aprobate) de către conducerea entității pentru elaborarea situațiilor / raportărilor financiare;
aria de aplicabilitate a unui audit	= procedurile de audit care, în baza raționamentului auditorului și a Standardelor Internaționale de Audit, sunt considerate a fi adecvate în împrejurările date pentru atingerea obiectivului unui audit;
asigurarea	= satisfacție a auditorului financiar cu referire la calitatea unei informații produsă de o persoană și destinată altor utilizatori, calitate apreciată în raport de criterii identificate. Natura și gradul de asigurare obținut sunt legate de natura și întinderea procedurilor puse în lucru, cât și de rezultatul acestora;
asigurare rezonabilă	= un nivel de asigurare ridicat, dar absolut, exprimat în raportul auditorului cu privire la faptul că informațiile auditate nu conțin greșeli semnificative;
audit intern	= o activitate de apreciere stabilită în cadrul unei entități ca un serviciu pentru entitate. Funcțiile includ, printre altele, examinarea, evaluarea și monitorizarea adecvării și eficacității controlului intern;
auditul statutar	= auditul situațiilor financiare anuale sau al situațiilor financiare anual consolidate, așa cum este prevăzut de legislația comunitară, transpusă în reglementările naționale;
auditorul statutar	= persoana fizică autorizată de către autoritatea competentă, respectiv Camera Auditorilor Financiar din România, să efectueze audit statutar;
auditul situațiilor financiare	= obiectivul unui audit al situațiilor financiare este de a permite auditorului să exprime o opinie dacă situațiile financiare sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu un cadru de raportare financiară aplicabil. Un audit al situațiilor financiare reprezintă o misiune de asigurare;
autoritățile competente	= autoritățile sau organele desemnate prin lege care sunt responsabile pentru reglementarea și/sau supravegherea publică a auditorilor statutari și a firmelor de audit sau pentru aspecte specifice ale acestora. Prin referința la autoritatea competentă se înțelege o trimitere la autoritățile sau organismele responsabile pentru funcțiile la care se face referire;

firma/cabinet de audit	= persoana juridică sau orice altă entitate, indiferent de forma juridică a acesteia, care este autorizată de autoritatea competentă, respectiv Camera Auditorilor Financiari din România, în conformitate cu prevederile OUG 90/2008, să efectueze audit statutar;
cadru de raportare financiară aplicabil	= cadrul de raportare financiară adoptat de către management în întocmirea situațiilor financiare pe care auditorul l-a determinat ca fiind acceptabil având în vedere natura entității și obiectivul situațiilor financiare, sau care este cerut prin lege sau alte reglementări;
Camera Auditorilor Financiari din România	= persoana juridică autonomă înființată potrivit legii, care funcționează ca organizație profesională de utilitate publică fără scop patrimonial, în domeniul auditului financiar;
conducere	= cuprinde funcționarii și alte persoane care au funcții de nivel managerial superior. Conducerea include persoane însărcinate cu guvernarea doar în acele situații în care acestea îndeplinesc funcții de execuție;
controale de calitate	= politicile și procedurile adoptate de o firmă, menite să îi ofere o asigurare rezonabilă în legătură cu faptul că firma și personalul său respectă standardele profesionale și de reglementare, cerințele legale și că rapoartele emise de firmă sau de partenerii din cadrul misiunii sunt adecvate în împrejurările date;
control intern	= procesul proiectat și efectuat de cei care sunt însărcinați cu guvernarea, de către conducere și de alt personal pentru a oferi o asigurare rezonabilă în legătură cu atingerea obiectivelor entității cu privire la credibilitatea raportării financiare, eficacitatea și eficiența operațiilor și la respectarea legilor și reglementărilor aplicabile. Controlul intern cuprinde următoarele componente: <ul style="list-style-type: none"> • mediul de control; • procesul de evaluare a riscurilor entității; • sistemul informatic, inclusiv procesele de afaceri aferente, relevante pentru raportarea financiară, și comunicarea; • activitățile de control; • monitorizarea controalelor;
denaturarea	= o greșeală în situațiile financiare care poate apărea ca urmare a unei fraude sau a unei erori;
deturnarea de active	= implică furtul activelor unei entități și este adesea comis de angajați în sume relativ mici și ne semnificative. Poate implica, de asemenea, și conducerea care este de obicei mai în măsură să ascundă sau să disimuleze denaturările în așa mod încât să fie dificil de detectat;

domeniile și sisteme semnificative	= operațiuni sau sisteme cu incidență asupra situațiilor financiare;
dosarul de lucru	= ansamblul de documente culese sau întocmite de auditorul financiar care cuprind informații referitoare la realizarea auditului: natura, calendarul și întinderea procedurilor de audit efectuate cât și rezultatul acestor proceduri și concluziile la care ajunge auditorul pornind de la elemente probante culese; aceste dosare pot fi pe hârtie, pe microfilm, suport magnetic sau electronic sau pe orice suport de stocare a datelor
eroare	= greșală neintenționată din situațiile financiare, apărută inclusiv prin omiterea unei valori sau a nepublicării acesteia;
estimare contabilă	= o aproximație a valorii unui element în absența unei metode precise de compensare;
eșantionarea în audit	= aplicarea procedurilor de audit la mai puțin de 100% din elementele din cadrul soldului unui cont sau unei clase de tranzacții astfel încât toate unitățile de eșantionare să aibă o șansă de selectare. Aceasta îi va permite auditorului să obțină și să evalueze dovezi de audit în legătură cu unele caracteristici ale elementelor selectate pentru a formula o concluzie sau a ajuta la formularea unei concluzii în legătură cu populația din care este extras eșantionul. Eșantionarea în audit poate utiliza fie o abordare statistică, fie una nestatistică;
fraudă	= act intenționat întreprins de una sau mai multe persoane din cadrul conducerii, cei însărcinați cu guvernanta, angajați sau terțe părți, care implică folosirea unor înșelătorii pentru a obține un avantaj ilegal sau injust. Două tipuri de denaturări intenționate sunt relevante pentru auditor: denaturări care rezultă dintr-o raportare financiară frauduloasă și denaturări care rezultă din denaturarea de active;
grad de adecvare	= măsura calității dovezilor, care reprezintă relevanța și credibilitatea lor pentru a le susține sau pentru a detecta greșeli în clase de tranzacții, solduri de conturi, precum și în prezentări și afirmațiile asociate;
guvernanta	= descrie rolul persoanelor cărora le este încredințată supervizarea, controlul și conducerea unei entități. Cei însărcinați cu guvernanta sunt, în mod obișnuit, răspunzători pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor entității, pentru raportarea financiară și raportarea către părțile interesate. În cadrul celor însărcinați cu guvernanta se include conducerea executivă doar atunci când aceasta îndeplinește astfel de funcții;
misiune de asigurare	= o misiune în care un practician exprimă o concluzie menită să îmbunătățească gradul de încredere al utilizatorilor cărora

	<p>le este destinat, alții decât partea responsabilă, în legătură cu rezultatul evaluării sau măsurării obiectului acesteia, în raport cu anumite criterii. Rezultatul evaluării sau măsurării unui anumit subiect al misiunii este reprezentat de informațiile care rezultă din aplicarea criteriilor asupra obiectului. Potrivit „Cadrului Internațional pentru Misiunile de Asigurare” există două tipuri de misiuni de asigurare care sunt permise să fie efectuate de un practician: o misiune de asigurare rezonabilă și o misiune de asigurare limitată;</p>
misiune de asigurare rezonabilă	= obiectul unei misiuni de asigurare rezonabilă constă în reducerea riscului unei misiuni de asigurare la un nivel acceptabil de scăzut, în împrejurările concrete ale misiunii respective, ca bază pentru o formă pozitivă de exprimare a concluziei auditorului financiar;
misiune de asigurare limitată	= obiectul unei misiuni de asigurare limitată constă în reducerea riscului unei misiuni de asigurare, la un nivel acceptabil în împrejurările concrete ale misiunii, dar în condițiile în care acel risc este mai mare decât în cazul unei misiuni de asigurare rezonabilă, și ca urmare va servi ca bază pentru o formă negativă de exprimare a concluziei auditorului financiar;
misiune de revizuire	= obiectul unei misiuni de revizuire este de a-i permite unui auditor să stabilească dacă, pe baza procedurilor care nu oferă toate probele necesare unui audit, orice atrage atenția auditorului îl poate determina pe acesta să considere că situațiile financiare nu sunt întocmite, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil;
misiune privind procedurile convenite	= misiunea prin care un auditor se angajează să efectueze acele proceduri de natura unui audit, asupra cărora auditorul a convenit împreună cu entitatea și orice altă terță parte interesată și să raporteze asupra constatărilor efective. Destinatarul raportului trebuie să își formeze propriile lor concluzii pe baza raportului auditorului. Raportul este adresat exclusiv acelor părți care au convenit asupra procedurilor care urmează să fie efectuate, deoarece alte persoane care nu cunosc motivele pentru care au fost aplicate procedurile ar putea interpreta în mod eronat rezultatele;
opinie	= raportul auditorului conține o exprimare clară, în scris, a opiniei asupra situațiilor financiare. O opinie fără rezerve este exprimată atunci când auditorul ajunge la concluzia că situațiile financiare oferă o imagine fidelă și reală sau sunt prezentate cu fidelitate, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil;

organismul de supraveghere publică a activității de audit statutar	= Consiliul pentru Supravegherea Publică a activității de Audit Statutar – CSPAS, organism înființat în România, în scopul supravegherii în interes public a activității de audit statutar, cu respectarea cerințelor Directivei 2006/43/CE din 17 mai 2006 a Parlamentului European și a Consiliului privind auditul statutar, al conturilor anuale și al conturilor consolidate;
planificarea auditului	= elaborarea unei strategii generale și prezentarea detaliată a naturii, calendarului și întinderii lucrărilor de audit financiar;
prag de semnificație	= informația este semnificativă dacă omiterea sau înregistrarea ei greșită ar putea influența deciziile economice luate pe baza informațiilor financiare. Pragul de semnificație depinde de mărimea elementului sau erorii judecate în împrejurările specifice ale omisiunii sau înregistrărilor eronate. Astfel, pragul de semnificație oferă mai degrabă un prag sau un punct limită de comparație și nu constituie o caracteristică calitativă principală pe care trebuie să o aibă o informație pentru a fi utilă;
probe de audit	= totalitatea informațiilor folosite de auditor pentru a ajunge la concluziile pe care se bazează opinia de audit. Probele de audit includ informațiile cuprinse în documentele justificative și înregistrările contabile care stau la baza situațiilor financiare, precum și informații coroborate din alte surse;
referențial contabil	= ansamblul de criterii, principii, etc. utilizate pentru întocmirea situațiilor financiare care se aplică la nivelul uneia sau mai multor țări;
risc de audit	= riscul ca auditorul financiar să exprime o opinie incorectă prin faptul că au fost cuprinse în situațiile financiare erori semnificative; el se divide în: risc inerent, risc de control, risc de nedetectare;
riscul inerent	= posibilitatea ca soldul unui cont sau o categorie de tranzacții să comporte erori semnificative-izolate sau cumulate cu erori în alte solduri sau categorii de tranzacții datorate insuficienței controlului intern;
riscul de control	= riscul ca o eroare semnificativă într-un sold sau într-o categorie de tranzacții să nu fie prevenită, detectată sau corectată la timp prin sistemul contabil și de control intern existent
riscul de nedetectare	= riscul ca procedurile de control puse în lucru de către auditorul financiar să nu reușească să detecteze o eroare într-un sold sau într-o categorie de tranzacții semnificative;
scrisoare de misiune	= scrisoare ce confirmă acceptarea de către auditorul financiar a unui angajament de audit; în aceasta sunt cuprinse obiectivul și întinderea auditului financiar, precum și responsabilitățile față de client și forma raportului de audit;

scepticism profesional	= o atitudine a auditorului financiar care include o gândire dubitativă, prudentă și o evaluare critică a dovezilor (probelor);
sistem de control intern	= ansamblul de politici și proceduri puse în aplicare de către conducerea unei entități în vederea asigurării unei gestionări riguroase și eficiente a activităților. Acest procedeu implică respectarea politicilor de gestiune, protejarea activelor, prevenirea și detectarea fraudelor și erorilor, exactitatea și exhaustivitatea înregistrărilor contabile;
teste de procedură	= teste care permit obținerea de elemente probante privind eficacitatea: <ul style="list-style-type: none"> • conceperii sistemelor contabile și de control intern, adică dacă acestea au fost corect concepute pentru a putea preveni, detecta și corecta erorile semnificative; • funcționării controlului intern pe tot parcursul exercițiului financiar;